

Ischaja vsaki dan.
Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.
Za vse leto 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Naročbe brez dopolnane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 652.841.
TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti).

Glasovi ruske vojne stranke o mirovni akciji.

PEIROGRAD 15. List »Novoje Vremja« izjavlja, da potrebuje Japonci bolj miru nego pa Rusija, zato ne sme Rusija popuščati. O vojni odškodnini ne more biti govora. Razum tega je treba o času, v katerem se govori o miru, storiti vse, da se ojači mandžursko srmado in že sedaj pripravljati vse, kar je potrebno za vojno preko zime. »Svjet« zatrjuje, da je izvzemši maliha izjem vaa Rusija za nadaljevanje vojne; že iz ozira na srmado se ne sme sedaj skleniti miru.

Akcija o miru.

WASHINGTON 15. (Ruterjev biro.) Uradno so objavili, da bosti ruska in japonska vlada izvolili za sedež, kjer naj bi se sestali pooblaščenca obeh držav, Washington, Haag ali pa Ženevo.

Parnik pogreznjen.

FLENSBURG 15. Glasom brzobjavke, ki je dospela »Fensburški parobrodni družbi iz leta 1869.«, je ruska pomožna križarka »Duna« pogreznila parnik »Tetartos« od 1812 registr. tonelat, ki je vozil iz Japonske v Tientin. Moštvo je bilo rešeno, in je večeraj dospelo v Batavijo. Ladija ni vozila vojne kontrebande, kakor izjavlja družba, ampak samo les in tračnice ter je bila namenjena v nevtralno luko.

Brzobjavne vesti.

Dvorno žalovanje.

DUNAJ 15. Za pok. nadvojvode Josipa je zaukazano štiritedensko žalovanje, ki prične 19. t. m.

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 15. Poslanska zbornica bo imela v soboto popoldne sejo, na kateri sklene izjavo sočljja povodom smrti nadvojvode Josipa.

Nadvojvoda Josip.

BUDIMPEŠTA 15. Nadvojvoda Josip Avgust in nadvojvoda Avgusta sta dospela semkaj ob 5. uri popoldne. Truplo nadvojvode Josipa dospe semkaj iz Reke s posebnim vlakom v soboto ob 8. in pol uri zvečer. Iz kolodvora prepeljejo truplo v cerkev sv. Štefana v budimski dvorni palači ter bo tamkaj izpostavljeno. Pogreb se bo vršil v ponedeljek ob 4. uri popoldne. Akademija znanosti, čije častni in voditeljni člen je bil

PODLISTEK.

231

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Senoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. O. Š.

— Bravo! Pogodil si! Vidiš torej, slavni medikus, da te tvoj rojak dobro pozna, se je nasmešnil trgovca škodoželno, dočim je zdravnik kamenel od strahu.

Nekoliko hipov sta molčala oba. Trgovec je stal kakor ukopan ter je svojimi ostrimi očmi motril zdravnika, ki je na pol mrtev spuščal plešasto glavo in roki, gledaje srpo v tla, kakor zločinec, stoječi pod vešali.

— Da, da, dragi Rustelli — da, pravim, Cavagnoli, se je zasmejal trgovec po kačje in je vdrlil z dlanjo zdravnika po rami, vidiš, vse to se ve. Čakaj, rojak. Povem ti še več. Ako pogrešim v čem, pa me ti popravi svobodno! Lukrecijine peklenske očesi in bujno jej telo so zapalili s spretno komedijo na pol mrtvi pepel starega norca novčarja. Lukrecija mu je postala priležnica.

pokojnik, je imel danes sejo, na kateri se je predsednik v toplih besedah spominjal pokojnika.

BUDIMPEŠTA 15. Borzni svet je v svoji današnji seji izjavil svoje sočalje nad smrtjo nadvojvode Josipa ter sklenil, da (stane borza za časa pogreba zaprta.

REKA 15. Truplo nadvojvode Josipa so danes predpoludne položili v krsto ter ga jutri predpoludne postavijo v kapeli na oder.

Poroka švedskega princa Gustava Adolfa.

WINDSOR 15. Danes popoldne se je v bogato okrašeni kapeli sv. Jurija na slovesen način vršila poroka švedskega in norveškega princa Gustava Adolfa s princeso Margerito Connaught.

KRISTIJANIJA 15. Kralju Oskarju in prestolonasledniku so bile odposlane brzobjavke, v katerih izraža norveški narod najpresrečnejše čestitke povodom poroke, ki se danes praznuje.

Kralj Oskar in inozemski odposlanci.

STOKHOLM 15. Kralj Oskar je večeraj vsprejel nemškega, angleškega in ruskega odposlanca v posebni avdienci, ki je trajala 5 ur. Čuditi se je, da švedsko časopisje ničesar ne poroča o sporu z Norvežko.

Ministerski predsednik Delyannis.

ATENE 15. Kraljev dekret odrejuje, da so bo pogreb Delyanisa vršil na državne stroške in da se mu bodo izkazale najvišje vojne časti. V političnih krogih je smrt Delyanisa provzročila veliko zmešnjavo. Ni še določeno, kdo da prevzame vodstvo Delyannisove stranke.

Ministerski predsednik Rouvier.

PARIZ 15. V parlamentarnih krogih se govori, da morda ministerski predsednik Rouvier obdrži vodstvo ministerstva vnanjih stvarí. K temu piše »Figaro«: Včerajšnji razgovor, ki ga je Rouvier imel z knezom Radolinom, je tukaj napravil bolji utis. Zdi se, da so izjave Rouviera v prvem razgovoru s knezom Radolinom, našle prijazen odmev. Te razprave bodo morda uplivala na Rouviera, katero listino da obdrži.

»Eclair« zatrjuje, da zahteva Nemčija ne glede na sklicanje konferenca, izlasti jamstvo za mirni zasčaj francozko-angleškega sporazuma.

PARIZ 15. Ministerski predsednik Rouvier je sklenil, da bo istočasno vodil ministerstvo vnanjih stvari in ministerstvo financ in sicer do dneva, ko se glede na okolnosti odloči za eno ali drugo listino.

Maroko.

TANGER 15. Oficijelni krogi zatrjujejo, da sta Avstro Ogrska in Italija že vsprejeli

Ko se je pošteno ogrela ob milosti starca, ko je zavohala, da je pri njem mnogo zlata in srebra, zamislila je peklenski čn. Stari Michiel jo je hotel oženiti, ali mlada se je preplašila starih kosti, ki so klopotele kakor otlí orehi. Raje je hotela imeti blago brez starca.

Tu se je našel v zadregi neki Lukrecijin sorodnik, morda devetega kolena, lekarniški pomočnik Giacomo, ki si je predobro zapomnil, kje mu gospodar hrani strup. Je li Ruste — oprostí, Cavagnoli? Bil je seveda, mlaji ol starega novčarja. H.tra ženska je primamila sorodnika na svoje bele zobe, na svoja mehka prsa, zmešala mu je z žarkimi očmi pamet, a dušo mu je izpila s poljubi. Neumnež Rustelli je postal slepo orodje Lukrecijino. Nekega dne je najel Rustelli barketo na piaseti ter donesl Lukreciji hudega strupa na Rialto. Mari ne, tako je bilo, dragi rojak? Zdravnik ni nič odgovoril, tresel se je tolj in bolj, kakor da ga treso marzlíca.

— Ti se morda ne spominjaš več tega natanjko? Seveda. Od tega je že dosti let. Dovolí, rojak, da sedem, utrujen sem. Drugega dne pa gospodar lekarničar ni našel svojega pomočnika zmanjkalo ga je iz Benetek. Padron je veiel za njegovo ljubkanje z Lu-

predlog sultanov, da se skliče mednarodna konferenca, in sicer Italija brez vsake opazke, Avstro Ogrska pa z destavkom, da vsprej mejo predlog vse interesovane države.

WASHINGTON 15. Francozski poslanik je imel večeraj daljši razgovor s predsednikom Rooseveltom. Konferenca se tiče, kakor se govori, vprašanja glede uvedbe reform v Maroku.

STOKHOLM 15. Kralj Oskar je imenoval angleškega kralja častim admiralom švedske flote, princa valeskega pa in princa Arturja Connaught vitzoma reda Serafiškega. Sultanov dar.

CARIGRAD 15. Kakor oficijelno poročajo, je sultan podaril 1000 turških funtov za ponesrečence povodom zadnjega orkana.

Eksplozija na vojni ladiji.

GIBRALTAR 15. V sled eksplozije na ladiji »Magnificent« so bili ubiti en poročnik in trije možje. Nezgoda se je izvršila vsled tega, ker se ni hotela izprožiti krogla v topu; ko so zaklep odpri, je krogla eksplodirala.

GIBRALTAR 15. Za časa strelnih vaj je na oklopuječi »Magnificent« eksplodirala v cevi topa 6-calna krogla. 18 oseb je bilo ranjenih, med temi en poročnik. Enajst težko ranjenih so preneljali na kopno.

Dementí.

KRISTIJANIJA 15. Oddelek za obrambo je uradno priobčil, da so vse govornice o mobilizaciji norveške vojske in flote popolnoma neosnovane.

Vihar v Carigradu.

CARIGRAD 15. Skupno število šloveških žrtev povodom viharja minole nedelje je nastopno: 12 oseb je bilo ubitih oziroma je utonilo, kakih 180 jih je bilo ranjenih. 30 hiš se je zrušilo, kakih 100 hiš je bilo bolj, drugih sto poslopjij manje poškodovanih. Škoda, ki jo je vihar provzročil, je znatna, a dosedaj še ni določena. Toča na binkoštni ponedeljek je napravila škode le na vrtilih in poljih ter je razbila na tsoče šip.

Apel na našo trgovsko in obrtniško mladino.

Suhoparna politika, kakoršnja se, žalibog, vodi pri nas, ni še nikomur dala pečen hčglobov v usta. Zato smo tudi veliki in k'asni siromaki. — Zsto nimamo tudi nič svojega. A to, kar v resnici imamo, dobivamo, prosjačimo, kupujemo in iščemo pri tujincu. Mi politiziramo. Mi smo veliki Slovenci in veliki Hrvati. Mi krojimo politično usodo drugim s praznimi besedami in s papirnatimi novinarskimi topovi. Drugi, Nemei, Madjari

kročijo. Šel je do novčarja po zvedovat. Hiša je bila zaprta. Šel je k novčarjeveanu bratu Antoniju. Slednjiš so »signori della notte« razbili hišna vrata. O lepi priležnici ni bilo sledi, sredi sobe pa je ležl stari novčar mrtev, obraz mu je bil počrnel, na ustih mu je stala pena. Od njegovega zlata in srebra ni bilo niti mrvice.

V hipu so se spravili ogleduhi po koncu da bi prišli zločincem na sled. Lekarničar je preiskal svojo lekarno in je našel, da mu manjka najhujji strup. Sedaj je bilo vse jasno. Priležnica in lekarniški pomočnik sta zastupila in oplenila starca ter pobegnila s plenom. Menda mi baš, dragi rojak, priznaval, da je svet dobro ugibal in uganil, ker na vse zadnje veš ti bolje, nego drugi ljudje, kako je bilo. Sbiri so dognali od gondoljerjev in rib čev na piaseti, da je lekarničar najel barko, da je pod večer dovel visoko žensko pod pajčlanom ter donesl vrečo. Zatem da sta otplula proti Lidu in od tam na debelo morje. Gospodar barke ni hotel povedati, kam ju vodi, samo hvalil se je, da mu ta vožnja vrše trideset cekinov. Zapríčeli so zasledovanje za njimi. Zastonj. Ni jih dosegla beneška roka. Ko se je za več dni barka povrnila, je izpovedal brodar, da je prevel lekarničarja na drugi breg sinjega

in Italijani d e l a j o, pak nas lepo izerpljajo. Izkoriščajo nas do kože in do mozga. Izrabljajo nas na vseh poljih in v vseh strokah naših narodno-gospodarskih sokov. Pak, eo ipso, izerpljajo nas tudi politično. In to ne le na vseh točah narodno-jezikovne periferije naše, ampak tudi v sreu našega narodnega sredotočja, v naših najnarodnejih, najslaven-skejih in najhrvatskejih, najpolitičnejih mestih in zariščih.

Kako dolgo bo trajalo to?

Kedaj se neha to enkrat?

Križem naše slovensko-hrvatske domovine se čujejo neprestano jeremijade o gospodarskem propadanju našega naroda. Iz naroda prihajajo in se vlačijo po novinah grenke rekrimacije proti vladam v Zagrebu, Zadru, Sarajevu in Trstu. Ali te jeremijade ostajajo povsodi glas vpijočega v puščavi. In zakaj? Jedinó zato, ker se samo in le jadikuje. Kriči se samo in čičta. Ali nič se ne dela. Vse te rekrimacije so vedno le sama teorija. Nikdar še niso zsorale v praktično jadikovanje — v samosvestno resno energično inicijativo, da bi od slabejega prišli na bolje. Vlade ostajajo vlade, dokler le teoretično jadikujemo. Ali vendar bi se tudi one spremenile v svoji konservativnosti, ako bi videle, da je tudi v nas dobre inicijative: ako bi videle, da oao, kar hočemo in želimo, o čemer jadikujemo in česar prosimo, znamo tudi mi sami zamisliti, započeti in izvajati. Tudi vlade se ravnajo po tistem reku, ki se ga drži tudi narod naš: Pomozi si sam in pomore ti tudi Bog!! — Ali pa onega drugega reka: Uzdaj se u se i u svoje vlastito kljuse !.....

Tudi Angleži so bili nekdaj mal in neznaaten narod. Danes pa imajo veliko in močno vojno in trgovinsko mornarico. Danes imajo oni kolonijalna posest na vseh petih straneh sveta. Njihove prekomorske pridobitve erpijo svoje potrebe in svojo politično gospodarsko moč iz dežele matere, iz Velike Britanije. Pak je ta gospodarca svetovne trgovine, svetovnega morja in — svetovne politike. Kaj je bila pred tridesetimi leti tista skoro nepoznana Japonska? A kaj je ta Japonska danes? A kaj bo še le, če jej bo sreča ugodna, da v resnici izide kakor zmagovalka iz današnje krvave rusko-japonske vojne?!

Današnja Nemčija — tista nekdanja teritorijalna Prusija — je postala, zmagši leta 1866. Avstrijo in 1870.—1871. Francijo, prava pravcata trgovinska, ali narodno-gospodarska država. Njeni Krupovi topovi, njene puške in »pickelhaube«, njeno vojno brodogve nimajo za njo druge svrhe, nego da čuva svojo sedanjo politično gospodarsko

morja in da sta begunca neke pri Senju stopila na kraj. Sodišče ju je obsodilo, da ju zašijejo v vreči in vržejo v kanal Orfano, ako bi se povrnila v Benetke. Nesrečni Antonio Michiel je iskal, pisal, potrošil mnogo rumenjakov, da bi dobil ubijaica svojega brata. Zastonj. Ni pa dolgo temu je hodil po tem mestu star trgovec Benečan, ki je opazil tebe v Zagrebu. Reklí so mu, da si zdravnik Cavagnoli, beneški podanik. Starca je osupnilo to nekoliko, ker se je dobro spominjal onega lekarničarja, ki je bil pobegnil z Lukrecijo in zdelo se mu je, da Cavagnoli nosi isti obraz. Starca je prijavil to sodišču v Benetkah, kjer so si vse dobro zapisali. Pisalo se je, vpraševalo, kako, kdaj in kako? Račun se vjema popolnoma. Lekarniški pomočnik Rustelli iz Benetek je sedaj Giacomo Cavagnoli, veleučben in ugleden zdravnik plemenitega mesta na Griču, a priležnica in zastupilka pokojnega novčarja Michela, čestita in velebrečna sestra gospoda medika, in ni vrag ne bi sanjal, kakova svetnika se skrivata v tej hiši. Nu, rojače, ali ne vidiš, kako dobro poznam tvoje življenje in koliko se brigam za te in za tvojo vredno sestrico?!

(Pride še.)

posest v to, da more čim živeje in intenzivneje razvijati svoje poljedelstvo, svojo industrijo, trgovino in obrtništvo; da more čim modreje in lakoveje sklepati z drugimi narodi trgovinske pogodbe ter — izvzati pod najcenejšimi in najugodnejimi carinskimi pogoji vse svoje gospodarske proizvode preko nemških mej naokrog po Evropi in izven nje prek vseh morj v transoceanske države in dele sveta. (Zvršetak pride.)

Rusko-japonska vojna.

Trst, dne 15. junija 1905.

(Dopis iz strokovnjaškega peresa.)

Vesti o namišljenem sklepu miru nadaljujejo sicer, ali vidi se, da gre to forciranje mira diminuendo in mi menimo, da se vse skup poizgubi v pesku. Bodoča bitka v Mandžuriji, ki se bo v nedolgem času lila severno od Tielina, napravi definitivni zaključek vsemu temu — govoričenju.

Že sedaj, vspricho številne nedostatnosti ruskih sil nasproti japonskim, je predvidjati, da bodo Rusi v bodoči večji bitki razvijali, korak za korakom, trdovraten odpor; toda mi opozarjamo še posebno čitatelje tega lista že danes, da bodo imeli ti boji značaj velikanske bitke v namen umikanja. Nađejamo se, da Rusi tudi odalej, kakor po Mukdenu v mnogoštevilnih bojih pozamičnih oddelkov, dosledno ostanejo zvesti tudi v veliki bitki Kuropatkinovi strategiji utrujenja in pridobivanja časa. Jako zgrešeno bi bilo od ruske strani, ako bi se zopet sedaj, ob aličnih okolnostih kakor je bilo pri Mukdenu, hoteli spuščati v odločilo bitko in bi odlašali z umakanjem do zadajega skrajnega momenta. Odalej bi se morda takov greh še huje maščeval nego pri Mukdenu in bi utegnil res dovesti do katastrofe. Opozarjamo torej posebno in še enkrat, da bodo vsi boji v svrhu umikanja, ako bodo prav vodjeni, tako, kakor jih je mojsterki vodil Kuropatkin po principu: sovražniku provzročati izgube in se umikati odločitvi — da bodo ti boji, pravimo, edino racionalen način vojevanja v položaju, v katerem se nahaja še vedno ruska armada. Rusi morajo narveč stremiti za tem, da se bo ogenj japonskega pritiska ohlajal ob Vladivostoku, kakor se je kakih 11 mesecev razbijal ob Port Arturju. Tudi Vladivostok bodo morali Rusi konečno žrtvovati, da dosežejo svoj momentanno glavni namen, ki je pridobivanje časa, v katerem pritegnejo dovolj ojačenj glavni armadi. Saj trdnjave ni majo namena, da bi se v vojni držale večno, saj trdnjave niso cilj sam za-se, ampak le sredstvo za dosego cilja — konečne zmage. Boji se ne bijejo za ohranjenje trdnjav, ampak tem posledajim je namen, da čim dalje in kolikor le možno razbremenjajo armade s tem, da (trdnjave namreč) absorbirajo čim več sil od sovražne glavne vojske.

Tudi lani so menili mnogi, da se vse vojni položaj suče okolo Port Arturja. Jaz pa sem opozarjal že tedaj, da sta toliko Port Artur, kolikor Vladivostok z vojnim brodomjem vred le strategični predstraži, ki se imata žrtvovati, da Rusi pridobijo časa za razvrščenje dovolj močne glavne armade v Mandžuriji. To, kar sem rekel ravnokar, je bilo potrebno, ker je bilo predvidjati, da bo to gigantski boj — za gospodarstvo v vztočni Aziji! —, za kateri Rusija ni bila pripravljena.

Port Artur je padel, izvršivši v tem smislu svojo nalogo v obliki meri. Ker pa je jasno, da tudi sedaj še ni ruska vojska dovolj močna za vapošno protiofenzivo, mora tudi Vladivostok vršiti isto nalogo, kakor jo je vršil Port Artur. Tudi Vladivostok se mora — ako bo potrebno — žrtvovati za veliko razvrščenje ruske glavne vojske. Even tuelni padeč Vladivostoka nam bi prinesel dokaz, v koliko je rusko razvrščenje v Mandžuriji še zaostalo. Potem bi pa tudi s po vsem drugičnim očesom gledali in sodili o dosedanjem delovanju toli šibke ruske armade.

Če bi se po padu Vladivostoka pokazalo, da ruska glavna vojska v Mandžuriji še ni dovolj močna za prestop v kontraofenzivo, potem bi morala ista žrtvovati na prostoru — v smeri proti Bajkalu —, da bi tako pridobivala nadaljnega potrebnega časa.

Čas, čas, čas je v tej vojni za Rusijo za sedaj glavni faktor. Rusija je neizcrpna sila na kopnem in more in mora po goraji poti končno doseči svoj cilj — ki je:

izorpljenje japonske vojne sile. Izgube na teritoriju ne prihajajo za Rusijo v poštev v tej vojni, kajti z jednim samim srečnim udarcem bo zopet pridobljena ves ta teritorij. Tega se ravno ne sme pozabljati, da se more sovražnika tudi z umikajočim se vojevanjem polagoma mrviti, da slednjič obnemore in se sesuje.

Neke zadnje vesti govoričijo, da je Linevič obkoljen. Po pozicijah, ki jih zavzemati obe vojski, je to jednostavno izključeno. Pred nekoliko davi sem na tem mestu očrtal vojni fronti obeh sovražnikov. V glavnem se te dni ni nič spremenilo, razun, da je bilo japonsko desno krilo v dolini Hunho celo nazaj potisnjeno, nesprotno pa so bile v centru ruske sprednje čete potisnjene čez reko Kaoho, severno od Tielina. Na desnem ruskem krilu pa se ni nič spremenilo in se mora Linevič še vedno nahajati na levem boku japonske armade — torej še vedno južno od reke L'aho in zapadno od Kupintšana, torej s hrbtom od mongolski meji. Situacija je take, da vsaj v malem ruski konjeniški oddelki nadvladujejo japonsko fronto na vzhodu in zapadu. Nemožno si je torej misliti, da bi se bilo kako japonsko gibanje v večem stilu odtegnilo pažnji teh oddelkov. Vest o obkoljenju Lineviča je torej le — raca.

Japonske izgube na morju.

Londonski »Daily Telegraph« poroča iz Tokija, da znašajo skupne izgube Japoncev v pomorski vojni 221 častnikov in 1782 mož mrtvih, 170 častnikov in 1497 mož pa ranjenih.

Japonska noče premirja.

Iz Washingtona javljajo, da so Japonci odbili predlog, da bi se sklenilo premirje. Izjavili so, da bi tako premirje zamogli skleniti samo pooblaščenici, ko se sestanejo v konferenco.

Deževna doba v Mandžuriji.

»Daily Telegraph« poroča iz Moji, da je v Mandžuriji pričela deževna doba. Dežuje neprestano, dež ponehuje le nekoliko ur po noči. Ceste so polne blata.

Avstrijska državna zbornica.

Dunaj 15. Ko so bile došle ulega prečitave, je več ministrov odgovorilo na celo vrsto interpelacij, nakar se je nadaljevalo prvo čitanje predloge o kongruu.

Tekom razprave o kongruu sta se poslanca Baumgartner in Schachinger izjavila za preosnovo posameznih določeb predloge. Posl. dr. Tavčar je govoril proti predlogi ter je duhovščini na Kranjskem očital, da se preveč bavi s politično agitacijo. Posl. Steiner je govoril za predlogo ter je svojo stranko in katoliško cerkev zavaroval proti napadom, izlasti da je cerkev sovražnica šola. Poslanec Pastor se je izjavil za predlogo in zato, da se ista naglo izvede. Posl. Šuklje je branil kranjsko duhovščino proti napadom dra. Tavčarja, v sed česar je prišlo med obema poslancema do ostre kontroverze. Sicer je govornik zagovarjal predlogo. Na to je bila debata zaključena.

Generalni govornik Löcker je izjavil, da je vzdrževanje duhovščine čisto notranja stvar katoliške cerkve, za katero nima skrbeti država. Nemška ljudska stranka je iz naročnih, finančnih in političnih razlogov prti predlogi. Na to je bila razprava prekinjena.

Ko se je določeval jutrajšnji dnevni red, je predsednik predlagal, naj se takoj za rešitvijo o kongruu voli kvotna deputacija. Po kratki debati je bil predlog Wolfov, češ, naj se volitev v kvotno deputacijo odloži, odklonjen, in ostalo je pri predlogu predsednikovem.

Prihodnja seja jutri.

Členi novega ogrskega ministerstva.

Vsi budimpeštanski opozicijski člani in tudi oni liberalne stranke konstatujejo, da pripadajo vsi novi ministri brez izjeme liberalni stranki. Liberalna stranka pa ni zadovoljna s tem in se boji, da bi moglo to zavajati deželo v krivo mnenje.

Opozicijski člani in poslanci preté že sedaj, da bodo v družabnih odnošjih bojkotirali novo ministerstvo. Predsednik Justh je baje izjavil, da 24 ur po imenovanju novega ministerstva pretrže vsako družabno razmerje s člani istega. Več listov predbačuje česom novega kabineta, da stopijo v ministerstvo le radi gmetnih interesov.

Sodi se, da novo ministerstvo ne bo imelo nobenih političnih državnih tajnikov, in da hoče pokazati s tem, da ne zasleduje nikake politične tendence.

V političnih krogih govore, da je novi ministerski predsednik Fejervary že dobil od cesarja dovoljenje, da mora v slučaju, ako bo ista vprizarjala škandale, zbornico odginiti do 15. novembra t. l.

Členi proračunske komisije v Trstu.

Kakor poročajo z Dunaja, pridejo člani proračunske komisije državnega zbora v Trst dne 21. t. m., da si na few mesta ogledajo nova dela v naši luki. Členi ostanejo tukaj do 25. t. m. Komisija se poda iz Trsta tudi na Reko, kjer si ogleda tamošnje pristanišče.

Drobne politične vesti.

Drugo češko vseučilišče. Pražki »Čas« poroča, da ponuja vlada Čehom mesto Kromeriz za sedež drugega češkega vseučilišča.

Posredovanje cesarja Viljema v norveško-švedskem sporu. Iz Kristijanije poročajo, da namerava baje cesar Viljem posredovati v sporu med Norveško in Švedsko.

Novi poveljniki honvedov. Iz Budimpešte poročajo, da zopet kroži govorica, da utegne biti na mesto umrlega nadvojvode Josipa, imenovan poveljnikom ogrske deželne bramba, general topništva Galgoery.

Statut bosansko-hercegovske pravoslavne cerkve. Iz Carigrada javljajo, da je sinoda ekumenskega patriarhata teh dni odobrila poročilo komisije, ki je imela nalogo, da prouči statut bosansko-hercegovske pravoslavne cerkve. S tem je statut vsprejet v vsem svojem obsegu.

Ministerska kriza v Belgiji. Iz Bruselja poročajo od 15. t. m., da utegne priti do ministerske krize. Večina klerikalne desnice hoče zavrniti načrt zakona glede kredita 300 milijonov frankov za pristanišče in utjenje Antverpena, akoravno je ministerski predsednik stavil zaupno vprašanje. Danes ima desnica skupno posvetovanje, na katerem stori konečne sklepe.

Španska zbornica. V sredo je bilo otvrceno zasedanje obeh španskih zbornic.

Otok Kreta. Iz Carigrada javljajo, da je bilo na narodnem shodu v Terisu sklenjeno, da se vprašanje o zedinjenju Krete z Grško podvrže rešenju garancijskih držav. Angleške čete so zasedle nekatera mesta v notranjih delih otoke, ruske pa v okraju Retima.

Ameriških vojnih ladij ne bo smel nihče obiskavati. Iz Washingtona poročajo, da je ameriški admiraliteta izdala odredbo, da ne sme noben tujec za časa manever obiskati ameriških vojnih ladij. Ta odredba je naperjena proti vohunstvu japonskih pomorskih častnikov, ki so se zali utihotapili na ameriške vojne ladije kakor kuharji in služabniki, da so jih natančno pregledali. Odredba je bila izdana v sed izjave admiralta Evaasa, ki je povodom obiska neke japonske vojne ladije prišel na sled, da je bil kapstan iste — njegov prejšnji sluga. Vsi japonski služabniki na ameriških vojnih ladijah so bili odpuščeni iz službe.

Domače vesti.

In hoc signo vinces! Iz zgornje okolice. Na binkoštni ponedeljek je imelo gospodarsko društvo v Trebčah svoj občni zbor. Na dnevnem redu sta bili dve točki. Določiti je bilo novega gostilničarja ter spopolniti izpraznjeno mesto blagajnika. Ker pa so to zadnjo točko odložili, so razpravljali samo o prvi. Na zborovanje so prišli vsi udje, izvzemši dveh ali treh, ki so bili zadržani po rodbinskih razmerah. Zborovanje je bilo še precej burno, ker sta se pojavili dve stranki. Ena je bila za dosedanjega gostilničarja, druga za nekega drugega kompetentca. V razpravi je padla marsikatera čstra beseda, toda energičnemu in izkušenemu predsedniku, g. Kralju, se je posrečilo, da je vzdrževal razpravo v mejah pristojnosti.

Stvar se je izšla kakor je bilo predvidjati. Zmagala je stranka, ki je bila za dosedanjega gostilničarja in tako ostane vse pri starem.

In to staro je — kakor se je pisec teh vrstic mogel večkrat prepričati — dobro.

Gostilna je prav dobro urejena, toliko glede pijače in jedil, kolikor glede postrežbe. Najbolji dokaz zato je, da podjetje jako dobro vspeva. Tudi ptujci se jako radi ustavljajo v tej gostilni. Pa tudi prostori v novi društveni hiši so taki, da res kar vabijo človeka notri.

Gmotno stanje društva je izvrstno in udje morajo biti hvaležni svojemu delavnemu in nepristranskemu predsedniku. Njemu je pripisovati velik del zasluge na tem lepem napredku. Trebenjecem je le čestitati, a njihovemu gospodarskemu društvu želimo tudi za bodočnost takega in trajnega napredka.

Ta zadovoljivi pojav pa kliče tudi naši narodni stvari: in hoc signo vinces! Trebče so v preporodu tudi v narodnem pogledu, odkar je začela zmagovati tam z družena ideja. Odkar imajo tam zavarovalnico za govejo živino in gospodarsko društvo, se je izvršila velika sprememba tudi v tem pogledu narodne morale. Nekdaj je bilo žalostno v Trebčah, v tistih časih, ko so Trebenjci urejevali svoja politična postopanja z ozirom na kako — petrolejsko svetiljko, za katero so beračili na magistratu. Dočim so se poprej pahal za takov prazen nič, pa vidijo, kako si morejo izdatno in resnično pomagati sami po združni organizaciji, ki jo edino le naša narodna stvar propagira po naši okolici?! Kaj pomenja ena svetiljka, ali pa celo kaka hinavsko-sladka beseda kakega priliznjega zavratnega signora z gmetnimi dobički, ki jih ima ljudstvo od združne organizacije, od samopomoči?! Tu vidimo, kako si segati v roko narodna ideja in ideja gospodarske samopomoči. Neutajljivo dejstvo je, da je po naši okolici le slovensko narodno gibanje oživelo smisel za gospodarsko samopomoč, dočim stoji na drugi strani zopet notorična resnica, da je gospodarsko osamosvojenje v podlagi narodni in politični svobodi.

Zato kličemo naši okolici: in hoc signo vinces!! Tako kličemo okolici tem glasneje, ker je po novih modernih komunikacijah vedno bolj izpostavljeno navalu tujinstva.

Vedno stara pesem! Pod tem naslovom nam pišejo: Kolikokrat ste že pisali, nagovarjali in rotili slovenske stariše, naj uče svoje otročiče svojega materinega jezika. Koliko so se in se še trudijo posamični narodnjaki v isti namen. Lahki in Nemei preže na naše otročiče kakor preži gladna zver na nedolžno jagnje, a našinci, mesto da bi branili svoj narod pred temi okuževalci slovenske krvi — nosijo svojo kri naravnost tujcu v žrelo!

Koliko je še v Trstu slovenskih starišev, katerih otroci ne znajo slovenskega jezika! Koliko je celo takih mater, ki upisujejo svoje otročiče v laške in remške otroške vrte edino le z namenom, da se jih rešijo iz-pod nog in da jim tujei preskrbijo kako malovredno enujo, kako kosilec itd.!!

Slovenski stariši ne mislijo na to, da tujec ne daja naši mladini ničesar iz pravega resničnega usmiljenja in zbog človekoljubja, ampak da je vsaki darček, ki ga podeljajo slovenskim otrokom, le — Judežev grč! Divjake v Afriki tudi kupujejo! In to ne morda divjaki od divjakov, ampak kupovalci so civilizovani trgovci v svoje spekulativne namene. Tem divjim materam pa še ni toliko zameriti, ker prodajajo svojo kri, kajti te reve nimajo pojma o vrednosti človeka. Našim slovenskim materam pa, ki (kakr rečeno) prodajajo tu pred našimi očmi svoje najdražje — tem mora zameriti ves omikani svet in prokletstvo mora prej ali slej pasti na take brezvestne matere.

Kako »figur« predstavljajo slovenski stariši, ki ne uče svojih otrok svojega maternega jezika! Pred par dnevi sem šel po nekem tukašnjem sprehajališču. Pred mano je šla snažno oblečena ženska v družbi bolj postarane kmetske ženiice. Stara kmetica je skušala govoriti s svojim unukom (prvo omenjena je bila namreč hči stariice, kar sem izvedel pozneje), s sinom one, ki je bila kmetica v mestni opravi! Otrok, kakih 5 let, pa je otresel z rameni ter raket z vsotročjo osornostjo: »Kaj mi govoriš ta suženjski jezik, ko veš, da ga ne umejem!« — Stari materi je bilo težko, mene je pa pograbila sveta jeza in storil sem svojo dolžnost! Žena, mati omenjenega otroka, mi je zatrjevala z vso resnostjo, da ona in njen soprog govorita med seboj vedno slovenski, da pa 5-leten sinček noče in noče govoriti tega jezika!!! Bolj neumnega izgovora si ne moremo misliti, nego je ta, češ: otroci nočejo govoriti! Od kedaj sem zapovedujejo

otročiči starišem in ne stariši otrokom? Kakšni stariši so to, ki si puščajo zapovedovati od nežnih otročičev?! Ste li vredni imena — starišev?! Jez mislim, da ne. Ako dovoljujete, da vam zapovedujejo od 2—5, ali, recimo, tudi 15-letni otroci, potem ste vi mnogo slabšeji od vseh otrok in iz takih otrok ne boste imeli nikdar prida. Ako ne postanejo malovrednejši — postanejo v naj boljšem slučaju — bombisti!

S Proseka nam pišejo: V Vašem cenjenem glasilu od 5. junija 1905. je nekdo pod šlaankom »V Zgoniku na Krasu« napadel nedolžno prizadete proseške mladenke s tem, da jih obdolžuje pevanja italijanskih pesmi v društveni krčmi v Zgoniku. Ker sem bil istega dne sam v Zgoniku ter sem se po dovršeni cerkveni slavnosti mudil več časa v gori označeni krčmi, kjer so se, po mnenju dopisnika, pele italijanske pesmi, dovoljujem si, kakor očividec, konstatirati, da ni res, da so se proseška dekleta zabavala s tujo pesmijo. Res je pa, da so iste italijanske pesmi, ki jih oboja dopisnik po pravici, prihajale iz ust slovenskih mladenk neke druge vasi.

Dvojna mera. Prejeli smo: Navedno rabimo goraje označenje proti raznim oblastinjam, ki merijo tako, da Slovenom ostane vedno slabša del — da se tehničar vedno nagiblje na stran njih sovražnikov, a naša stran skače kvišku lahka kakor pero, ker je — prazna.

Danes pa nam je pisati — o »dvojni meri« na naslov naših delavcev.

Delavstvo vse Europe in drugih delov sveta zahteva že mnogo let nedeljski počitek. Ogronni večini delavcev se je tudi posrečilo, da so si izbojevali nedeljski počitek in še marsikaj, česar pred 20 leti niso imeli. — Prav nepravilno bi bilo torej, ako bi bili delavci takoj na zščetku borbe za delavska prava prednjačili z dobrim izgledom in bi bili svojim podrejenim (kjer jih imajo, seveda) dovolili vse one udobnosti, za katere so se oni bojevali oni sami proti kapitalizmu.

Da se umejemo! Delavci imajo po vseh večjih mestih svoja delavska društva. Tu v Trstu imajo poleg okrajne blagajne — 5. takih podpornih društev.

Ta društva imajo seveda svoje uslužbence, ki so, (kakor rečenec) delavci — delavcev.

Mesto pa, da bi bili člani teh društev rekli: »Dajmo našim uslužbencem vsaj ono, kar zahtevamo sami za se in podajmo tako lep izgled kapitalizmu«, — se je našlo in se še našlo na haji ljudij, delavcev, ki grozijo onim odborom, ki so, čprav pozno, vendar enkrat uvedli nedeljski počitek, tudi za svoje podrejence!

Sedaj je od omenjenih petero podpornih društev le še eno, ki nima nedeljskega počitka.

Oni delavci, ki agitirajo proti nedeljskemu počitku za — delavce v delavskih društvih, naj vedo, da je tako postopanje nelogično, odjuzno in nedostojno zavednega delavskega stana.

Popravek. V zaključek notice o predavanju gosp. dra. Lončarja se je urinila neljuba tiskovna pomota. Ta zaključni odstavek se ima glasiti:

»Ako delujejo delavci zbruhani s tovariši druge narodnosti za kulturo, delajo za svojo narodnost. Kdor tega ne umeje, ali ne priznava, tega ne priznavamo kakor načelnega, (in ne načelnika), kakor je stalo v večeršnjem poročilu), ampak kakor nasprotnika delavcev radi svoje lastne koristi.«

Volitev novega goriškega župana. Iz Gorice javljajo, da bo tamkajše občinsko zastopstvo v soboto volilo novega župana.

Navtični oddelek na e. k. trgovski in navtični akademiji. Vpisovanje gojenčev v II. pripravljalni razred in za prvi tehnični razred se ne bo vršilo letos le v septembru, ampak tudi v dnevih 14. in 15. julija, tako da se morejo učenci obveziti glede vsprejemnih izpitov, ki se bodo vršili v septembru.

»Murski Sokol«. Okrajno glavarstvo v Ptujju je prepovedalo izlet murskega »Sokola« v Ormož. »Sokol« je vložil pritožbo proti tej prepovedi v Gradca in na Dunaju.

V Šoštanjju na Štajerskem so večeraj na občinskih volitvah, ki so bile minolo leto na pritožbo Nemcev ovržene, zopet zmagali Slovenci.

Ustrelil se je v Celovcu vsled smrti svoje žene nadporočnik I. Arčev.

Porotno sodišče.

Detomor.

Predvečerašnjim je začelo drugo letošnje zasedanje porotnega sodišča. Začelo je to zasedanje s razpravo proti 24 letni služkinji Mariji Golojka, doma neke blizu Buzsta. Golojka je bila tožena zločina detomora, izvršenega dne 7. aprila t. l. na stanovanju gospe Alice vd. Sanguinetti, pri kateri je služila. Razprava je bila tajna.

Toženka je priznala, da je omenjenega dne rodila živo dete ženskega spola in je zadušila. Posebno je bilo zanimivo v tej razpravi, da je bila Golojka že leta 1899. kaznovana na 4 leta težke ječe radi ravno takega zločina. Na večerajšnji razpravi sta bili zaslišani kakor pričci gospa vd. Sanguinetti in pa vrtarica hiše, v kateri prva priča stanoje.

Golajka je bila obsojena na 6 let težke ječe, poostrene s postom vsake tri mesece.

Zločin zavratnega umorstva.

Večeraj se je pa vršila razprava proti 18-letnemu Rhardu Furlan, radi zločina zavratnega umorstva, izvršenega dne 6. aprila t. l. zvečer na osebi 16-letne šivilje Josipine Ratiša. Predsedoval je razpravi podpredsednik dež. sodišča vit. Nadamlenzki; votanta sta bila sodni svet, Mosehe in sodni tajnik Rismondo. Drž. pravdnistvo je zastopal dr. Pangrazi, a branil je toženca odv. dr. Breiten. Obe umorjene, Anton Ratiša, se je udeležil razprave kakor civilna stranka.

Obtožnica opisuje vso zgodovino ljubezni mej Furlanom in Marijo Ratiša. Spoznala sta se bila meseca maja l. 1904. Mariji je bilo tedaj še le 15 let. Njeni roditelji so bili Furlanu dovolili, da jo je hodil obiskovat na dom. V začetku je bilo videti, da Marija ljubi Rharda ravno takim ognjem, kakor on njo. Pozneje je postala proti njemu nekoliko hladnejša, a slednjič je celo izjavila, da se ga je naveličala!! No, v istem času in v isti meri, kakor se je v Mariji ljubezen manjšala, je nasprotno v Rhardu postajala vedno večje. Vsaki večer jo je on čakal v veži hiše, kjer je ona delala. In nič ni hasnilo, da ga je ona skoro vsaki večer podila od sebe. Slednjič je pa Furlan vendar razumel, da je njegovi ljubezenski sreči odklenkalo. A mesto da bi se potolažil in pustil Marijo v miru, jej je začel groziti na razne načine. Dejal jej je bil, da če ne bo njegova, da ne bo splah od nikogar. Marija je izjavila več osebam, da se boji Furlana, posebno ker je vedela, da ima on vedno seboj revolver. Dne 3. aprila zvečer je bil Furlan udaril Marijo s palico po levej roki, zato, ker ga ni pozdravila, ko sta se srečala. Dne 6. aprila zvečer, okoli 8. ure je bila Marija prišla iz delavnice na ulico (Corso), kjer jo je že čakal Furlan. Ona je delala do polnoči in je bila šla iz delavnice le v svrhu, da si preskrbi malo mrzle večerje. Furlan je stopil k njej in začela sta se pričkat. Furlan je bil jako razburjen, Marija pa bolj hladna. Po kratkem pričkanju je bil vzlet Furlan iz žepa revolver in z istim ustrelil Marijo najprej v glavo, a potem v prsi. Marija se je na to zgrudila na tla, a Furlan se je bil spustil v beg. A v ulici sv. Jakoba je bil že aretovan. Marijo so bili rešili v bližnjo lekarno Pizzini & Cignola, kamor je prišel k njej zdravnik, ki je pa takoj konstatoval, da ne more nič pomagati, ker je bila Marija že mrtva.

Obtožnica trdi dalje, da je imel Furlan trden namen, umoriti Marijo, ker drugače bi ne bil streljal v glavo in v prsi. Poleg zločina zavratnega umorstva, je Furlan tužen tudi prestopka radi nošenja orožja brez dovoljenja.

Potem, ko je bila obtožena prečitana, je bil zaslišan toženec Rhard Furlan, ki se je priznal krivega zločina umorstva. Dejal je pa, da ni nameraval Marijo umoriti, da splah isti hip niti ni vedel, kaj da dela, kaj da počne. Bil da je ves izven sebe. Pripovedoval je dalje o svoji ljubezni do Marije. Kako da je tudi Marija v prvih časih ljubila njega, kako da je pozneje postala hladna proti njemu, in kako ga je slednjič prezirala in podila od sebe.

Na to je sodišče zaslišalo nič manje nego dvajset prič. Izpovedbe raznih prič so pa bile prečitane.

Ozolu 2. ure popoldne je bila raprava prekinjena do 5. in pol. V večernem nadaljevanju razprave je predsednik najprej dal prečitati neka pisma, ki jih je bila pokojna Marija pisala Furlanu in v katerih ga je nagovarjala, naj ne misli več nanjo.

Na to je sodišče stavilo porotnikom 5 vprašanj, in sicer eno glede zločina umor-

stva in drugo: da li je Furlan izvršil ta zločin v velikem dušnem razburjenju; potem vprašanje, da li je Furlan kriv zločina ubojstva in temu primerno vprašanje glede dušnega razburjenja, a slednjič vprašanje glede prestopka nošenja orožja brez dovoljenja.

Za tem je govoril najprej zastopnik drž. pravdnistva dr. Pangrazi (mej tem govorom se je bil nekdo oglašal iz galerije proseč, da bi smel povedati par besedij), a za njim je govoril branitelj odv. dr. Breiten. Slednjič je še dr. Robba, za civilno stranko, zahteval 200 kron odškodnine. S temi 200 kronami se misli ustanoviti v najdenišnici posteljo, ki naj bi nosila ime pokojne Marije Ratiša.

Porotniki so zanikali enoglasno vprašanje glede umorstva, a pritrdili soglasno vprašanju glede ubojstva in onemu glede prestopka nošenja orožja brez dovoljenja. Na podlagi tega pravoreka je sodišče obsodilo Rharda Furlana na 5 let težke ječe poostrene jednim postom na leto.

Društvene vesti in zabave.

»Divji lovec«. Pevsko društvo »Danica« na Kontovelju nanašanja s tem p. n. občinstvu, da na splošno zahtevanje ponovi v nedeljo dne 18. t. m. toli priljubljeni F. S. Fitzgarjev narodni izroček »Divji lovec«. Da se te predstave toliko lažje vdeležijo tudi vnanji gostje, bo začetek ob 5. uri popoldne.

Za slavnost desetletnice »Kola« ki bo dne 9. julija t. l., na vrtu »Narodnega doma« pri sv. Ivanu so se dosedaj prijavila tri bratska društva.

Ker je rok za prijavljenje le do 20 t. m., prosim podpisani ostala bratska pevska društva, da se, ako žele sodelovati, prijavijo čim prej, ker se bo že dne 20. t. m. se stavljal vaporel slavnosti.

ODBOR

pevskega društva »Kolo«.

Gospodarsko.

Vinska letina na Ogrskem.

Iz poročila ogrskega ministerstva za poljedelstvo je posneti, da kažejo vinogradi po Ogrski do sedaj prav dobro vinsko letino.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metodija so od 1. do 30. aprila 1905 poslali prapevke in darila p. r. gg. in društva:

Upravištvo »Slovenski Narod« v listih 2., 5., 8., 12., 15., 19., in 22. aprila 1905. izkazane zneske skupaj 305 K 04 st.; upravnistvo »Slovenec« 10 K 90 st.; podpora mesta Ljubljane za 1905. I. obrok 500 K; podružnice: na Vranskem 230 K, v Trzišču zbirko družbe v kavarni 5 K in dar družbe na Pešku 10 K; v Trbovljah 104 K 80 st.; ženska in moška v Postojni 210 K; ženska pri Sv. Benediktu v Slov. vohicah 40 K 24 st.; ženska v Novem mestu štiri dobiček igre »Na Osojah« 50 K; ženska za Ajdovščino in okolico 200 K; Posojilnice: notranjska v Posojni 100 K; v Spodnjem Dravogradu 50 K; v Ribnici 50 K; Št. Jakobska v Rožu na Koroškem 50 K; hranilnica in posojilnica v Trzišču 100 K; Mohorjani v Pazin 3 K 20 st. Razni: Nikolaj Križaj v Ovsah 10 K; Ana Bogataj v Kobaridu nabrala v gostilni Juretčevi znesek 20 kron.

(Pr da še.)

Zadnje brzojavne vesti.

Rusko-japonska vojna.

Demisija velikega kneza Aleksija.

PETROGRAD 16. Veliki knez Aleksej je podal svojo ostavko kakor veliki admiral.

Washington določen za sestanek pooblaščenecv.

WASHINGTON 15. Kakor je uradno priobčeno, je bil Washington določen kakor mesto, kje se sestanejo pooblaščeneci za mirovna pogajanja.

Ministerstvo Fejervary.

BUDIMPEŠTA 15. Radi smrti nadvojvode Josipa se je imenovanje ministerstva Fejervary zakasnilo. Imenovanje bo priobčeno še le v soboto.

Baron Fejervary.

BUDIMPEŠTA 15. FZM baron Fejervary je danes zjutraj odpotoval na Dunaj.

BUDIMPEŠTA 15. »Ogrski biro« poroča z Dunaja: Baron Géza Fejervary je dospel danes opoldne na Dunaj in je bil ob 1. uri vzprejet od cesarja v posebni avdijenci.

BUDIMPEŠTA 15. »Ogrski biro« poroča z Dunaja: Avdijenca barona Fejervary ja pri cesarju je trajala do 3. ure. Fejervary se je iz dvorne palače peljal k svojemu zetu, skupnemu finančnemu ministru Burianu, pri katerem je ostal vse popoldne.

BUDIMPEŠTA 15. Baron Fejervary je imel pred svojim odhodom na Dunaj danes zjutraj kratek razgovor na zapadnem kolidvoru z ministerskim predsednikom grofom Tiszo. Baron Fejervary je na današnji avdijenci cesarju poročal, da je sestavil novo ministerstvo ter je predložil načrt o dekretih imenovanja novih ministrov, nakar je cesar poveril Fejervaryju volstvo novega kabineta. Baron Fejervary je istočasno predložil cesarju izjavo, ki jo nova vlada poda zbornici.

Trgovina.

Borzna poročila dne 15. junija
Tržaška borza.

Napoleoni K 19.09—19.13 —, angleške lire K —, do —, London kratak termin K 240.25—240.65 Francija K 95.40—95.60, Italija K 95.40—95.55 italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.20—117.50, nemški bankovci 5 —, avstrijska ednotna renta K 100.40 100.70, ogrska krona renta K 97.00 98 —, italijanska renta K —, kredite akcije K 663.— — 665 — državne železnice K 666.— — 668 — Lombardi K 86.50 88.—, Lloydove akcije K 677.— — 687.— Breške: Tisa K 338.50—342.50 Kredu K 482.50 do 492.50, Bodenkredu 1899 K 306.— 313 — Bodenkredu 1899 K 306.75 313.75 Turške K 142.— do 144.— Srbake — — — —

(Dalje na četrti strani.)

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franko

Razstava

in prodaja pohištva izdelanega od najboljših delavcev se otvori v kratkem.

Ulica Chiozza (dvorana Tersicore).

Obiskati se jo zamore vsaki dan. Ugodne cene.

Največja zaloga stekla in porcelana
za domačo rabo in gostilne.

Popolnoma konkurenčne cene.

JAKOB HIRSCH

Trst - ul. Cavana 15 - Trst
(naspoti škofijski palači).

Vrsta vrčka št. 5.
Vrsta vrčka št. 4.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	101.05	101.05
— srebru	101.05	100.95
Avstrijska renta v zlatu	119.75	119.70
— kronah 4%	100.50	100.70
Avst. investicijska renta 3 1/2%	93.05	93.05
Ogrska renta v zlatu 4%	117.85	117.75
— kronah 4%	97.85	97.65
— 3%	88.95	88.90
Akcije nacionalne banke	1645	1646
Kreditne akcije	864	862.75
London, 10 Lstr.	240.37 1/2	240.23
100 državnih mark	117.27 1/2	117.30
20 mark	23.48	23.48
20 frankov	19.11	19.11
100 ital. lir	95.54	95.50
Cesarski cekini	11.31	11.31

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — Francoska renta 99.37, italijanska renta 105.60, španski exterior 91 —, akcije otomanske banke 609 —. Menjice na London 251.65.

Pariz. (Sklep.) Avstrijska državna banka — Lombardi 83 —, unificirana turška renta 83.60 avstrij. zlata renta 100.80, ogrska 4%, zlatna renta 100.55. Länderbank — turške srebrne 134 —, parizka banka 14 —, italijanske nacionalne akcije 778 —, akcije Rio Tinto 15.40. Slabotna.

London. (Sklep.) Konsolidirani dob. 90.10, Lombardi 3 1/2%, srebru 27 1/2, španske renta 50.1, italijanska renta 105.7, tržni diskont, 2 1/2, menjice na Dunajo 24.25 dohodni banke —, izplačila banke —, Slabotna.

Tržna poročila 15. junija.

Budimpešta. Pšenica za okt. K 15.82 do K 15.84; rž za okt. K 12.84 do K 12.86; oves za okt. od K 11.04 do 11.06; koruza za julij K 14.98 do K 15. —.

Pšenica: posuđite stalne, povpraševanje srednje, tendenca mirna. Pročaja 15.000 met. stot. za 5 do 10 stotink znižanja. Koruza vzdrižana. — Druga žita bre. kuz. čije. Vreme: oblačno.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good —, raze za tek. mesec po 50 kg 42 1/2 frk. za sept. 43. —.

New-York. (Otvor.) Kava Rio —, dohava. Nepravilno, nespremenjeno, do 5 st. znižanja. 4000 vrč. Marec za 5 stotink zvišanja.

Hamburg. (Sklep.) Kava Santos good —, average za september 35 1/2, za dec. 36 1/2, za marec 36 1/2, za maj 37 —. Vrd. žano. — Kava Rio Santos leco 35—40, navadna rešino 41—42 navadni dobit. 43—45.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za junij 23.65 za julij 23.75 za avgust 23.75, za september 22.50 za oktober 20.35, za nove aber 19.90. Mlačno. Vreme: oblačno.

London. Sladkor iz repe surov 11 1/2, 16 St. Mirno.

Sladkor tuzemski Centrifugal —, proce K 74.50 do 75.50, za maj-avgust K 74.50 do 75.50. Cene —, promptno K 75.50, za maj-avgust K 75.50 do 75. —.

Pariz. Rž za tekoči mesec 16 —, rž za julij 15.90, za julij-avgust 15.25, za septem-ber-december 15.10 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 23.95, za julij 23.95, za julij-avgust 23.40 za sept-december 21.90 (mirno). Moka za tekoči mesec 31. —, za julij 30.85, za julij-avgust 30.60, za sept.-december 29.25 (mirno). Repične olje za tekoči mesec 50 1/4, za julij 50 1/4, za julij-avgust 50 1/4, za september-december 51 1/4 (mlačno). Spirit za tekoči mesec 55 1/2, za julij 55 1/2, za julij-avgust 54 1/2, za september-december 45 1/4 (mlačno). Sladkor surov 88° usov 29 1/2, 30 — (mirno) bel za tekoči mesec 33 1/2, za julij-avgust 33 1/2, za oktober-januar 30 1/2, za januar-april 31 —, (mlačno) rafinirani 68 — 68 1/2. Vreme: lepo.

Javni ljudski ples bo v nedeljo dne 18. t. m. v »Gostilni Trost« v Škorkljji (na desno rojanske cerkve navzgor). Svirala bo 15 moč močna godba na pihala. Plesalo se bo v to nalašč napravljenem podu. Vsak komad 10 st. (5 nč.). Krasna lega, svež zrak, senčnati vrt.

Mladenič več knjigovodstva z večletno italijanskega, hrvatskega jezika v govoru in pisavi ter deloma tudi nemškega išče službe. E-entuvselno tudi samo pol dneva. Poudbe pod »Bodočnost« na upravo »Edinosti«.

Toplice

na Dolenjskem, železn. postaja Straža-Toplice Akrotherme 38° C, pitno in kopalno zdravljenje. Posebno zdravilo pri trganju, reumi, ischias, nevralgiji, kožnih in ženskih boleznih. — Veliki kopalni prostor, posamezne kopalne sobe in močvirnate kopalji. Udobno opremljene sobe za ptuje, igranje in družbe. Zdravo podnebje. Dobra in cenena restavracija. **Sezija od 1. maja do 1. oktobra.** Prospekti in pojasnila brezplačna pri kopalniški upravi.

Alojz Cian & A. Visintini

naznanjaja cenjenemu občinstvu, da sta prevzela na lasten račun trgovino in avtorizovano krojačnico **Alla Città di Trieste** v ul. Torrente št. 40 (nasproti gledišču Goldoni). Tam se vdobiva velika zaloga izgotovljenih oblek za odrasle in dečke. Delavske hlače prve vrste kakor tudi blago vseh vrst in najposlednejše novosti.

Narodni kolek je vdobiti pri upravi „Edinosti“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAČ KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZAHTEVAH
KATALOGI BREZPLAČNO.

KONSTANTIN RUBINIK
Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.
Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljivo plinove mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo. **Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.**

Za birmo!
priporočila **Dragonit Uekjet**
na Corsu št. 47
vsakovrstne zlatenine, srebrnine in žepne ure. Cene zmerne

Hočete li dolgo živeti

in se veseliti dobrega zdravja. Da to dosežete, morate skrbeti, da si ohranite zdrav želodec in uredite dobro prebavljanje.

Kdor si je pokvaril ali prehladil želodec z neprebavljivim, prevročimi ali premrzlimi jedili in pijačami, vdobi gotovo odpomoč z

Germanovo življensko esenco

koje se uporablja z najboljšim vspedom pri pomanjkanju volje do jedi, slabotnemu želodcu, napenjanju, riganju, rezavici, sabosti, gavob u. omotici, trganju, zapiranju, marojdam (zlati žili). Pri težkih jedilih, posebno pa ako se uživa mastne in težko prebavljive jedila povpešuje ta esenca prebavo in daja izvrsten tek tako da se s tem na največji stopinji vzdržuje in redi život. Vseled odstranitve vseh pokvarjenih sokov v životu, čisti ta esenca kri ter daja prednost v primeru z drugimi jednaki zdravili, vsled česar je popolnoma neškodljiva četudi se jo uživa na leta, kajti ista obstoji od izbranih dobrih rastlin ter ima prijeten grenak aromatičen okus, koji dopade tudi jako občutljivim osebam kakor ženskam in otrokom

Germanova življenska esenca je pravo ljudsko in domače zdravilo, ki bi ne smelo manjkati v nobeni hiši, ker večkrat ž njo — ko ni pri roki takoj zdravniške pomoči — obvaruje resne bolezni. Pri kupovanju naj se zahteva le **„Germanovo življensko esenco iz lekarne pri „Črnem orlu“ iz Belovara**, ker se nahajajo tudi druge pod enakim imenom, ki pa ne presegajo na dobroti prave esence. Znak pristnosti je razviden na vsaki steklenici, ki je zavita na zelenem kartonu s polnim imenom tvrdke: **Lekarna pri „Črnem orlu“ K. German, Belovar (Hrvatske)**, kamor naj se pošilja jo vse naročbe. Cena steklenice K 1.40; po pošti se ne pošilja manje od dveh steklenic. Pakovanje 40 st. po povzetju ali predplačilu. Naslovi naj se blagovole pisati pravilno in čitljivo. Pojasnila na vprašanja, prospekti in navodila brezplačno.

Germanovo življensko esenco mora trpečim ljudem toplo priporočiti, ker sem jo toli jaz osebno preskušal in tudi svojim župljanom priporočal ter se prepričal v izvrstnem vspedu.

Edmund Medcottli, župnik v Trojstvu (Hrvatska).
Vam naznanjam, da sem poskušal že s mnogoštevilnimi zdravili, toda niso imele zaželjenega vspeha nijedne kot Germanova življenska esenca. **Andrej Žižek**, Sv. Ana na Kranjskem.

Prosim Vas, da mi zopet pošljete 8 steklenic Germanove življenske esence, katere moram vsem bolnim na želodcu toplo priporočiti. Moje zdr. vie se obrača že na boljše.
Apolonija Haberl, Semrak na Štajerskem.

Jržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z omejenim poroštvom.
Piazza Caserma šte. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.
Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruge in jih obrestuje po 4%.
Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.
Posojila daja samo zadrugičnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.
Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.
Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.
Poštno hranilnični račun 818.004.

Nova trgovina
v Kolonji.

Podpisani naznanjam bratom kolonjčanom in slavnemu občinstvu, da sem v soboto, dne 10. junija t. l. odprl v Kolonji (v lastni hiši) novo trgovino jestvin, v kateri prodajam vse v to stroko spadajoče predmete. Posebno pa priporočam zalogo oglja, drvi, petroleja in pepela, kakor tudi vse predmete za perice. — V isti zalogi imam tudi vse stavbinske predmete, kakor: apno, pesek, opeko itd. itd.

Blago sveže, najboljše vrste in po najnižjih cenah.
Pošiljalo se bo, po potrebi, tudi na dom.

Pričakujoč da me bodo domačini podpirali po geslu: »Svoji k svojim« se priporoča

Jakob Stanko Godina.

Manufakturna trgovina
Artur Modricky
TRST - ul. Belvedere 32 - T 97
Fuštanj za krila širok 90 cm po 36. 42 novl. Fusianj veleur od 27 novč. dalje, bel, siv in plquet fuštanj, Kotenina bela in siva. Majo, šinjli in rute. Odeja od voine ali bombaža. Preginjala preproge za moj posteljo. Kravate, srajce za moške in ženske. Krila, nogovnice, čipke in zmeti, kakor tudi raznovrstne drobnarije.

Drogerija
GUSTAV MARCO
ulica Giulia št. 20.
Droge, barve, pokostj, petrolej, čepiči, ščetke, mila, parfumi itd. itd.
Zaloga šip in steklenin.

F. Pertot urar
TRST - ul. Poste nuove št. 9
priporočila veliki izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavanes itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birmo. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

Prodajalnica rokovic in kravat
A. HUBMANN
Corso 19 — Ustanovlj. 1865 — Corso 19
rokovice glave 1, 2 gumba gl. 1, 3 gumbi gl. 1-20
rokovice od kože Dante za prati 3 gumbi " 1-21
rokovice z imit rane kože, 3 gumbi " " 0-50
rokovice od škodske niti, 3 gumbi nč. 40 in 50
rokovice perferirane, kineške, 3 gumbi nč. 40 in 50
Polovične rokovice od svilnatoga bombaža — novost. — Millo „kok“ 8 nč., graški in grški prah za obraz 10 in 15 nč.
Kravate zadnje novosti.
Rokovice se opere v 24. urah.

Izvrstno jedilno olje
po 28 novč. liter v novi prodajalnici
A. BERINI & A. STRINGARI
ulica di Torre bianca 45.

Kis, milo, sveče in soda.
Jedilno olje po 28 novč.

Pekarna in sladličarna z lastno tovarno biškotov
Fran Lampe
TRST - ulica Molin Grande št. 32 - TRST
3 krat na dan svež kruh, raznovrstne moke prvih ogrskih mlinov, fine vina v buteljkah, sladčice itd. Sprejema naročbe za sladčice.

ANTON SKERL
mehanik, zapriseženi zvedenec.
Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst.
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“.
Napeljava in zaloga električnih zvorčkov. Izključna prodaja gramofonov, zono fonov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd. Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.
TELEFON šte. 1734.

Assicurazioni generali
V TRSTU.
(Društvo ustanovljeno leta 1831.)
To društvo je raztegnlo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.
Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1902. . . . . kron 208,632.918.73
Premije za poterjati v naslednjih letih 82,371.684.24
Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1902. . . . . 611,558.220.13
Plačana povračila:
a) v letu 1902. . . . . 5,2473.446.68
b) od začetka društva do 31. decembra 1902. . . . . 742,014.072.65
Letni računi, izhaz dosedaj plačanih odškodovanj tarife in pogoje za zavarovanje in sploh vsa natančno pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva Via della Stazione št. 88/81 v lastnej hiši.

Kdor se hoče dobro in z veliko ekonomijo obleči, naj se poda v
prodajalnico
izgotovljenih oblek
I. FARCHI Barriera vecchia 5
kjer se vsaki dan izdeluje obleka v lastni krojačnici.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.
Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„Slavija“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31,865.386.80 K, izplačane odškodnine: 82,737.159.57 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.